

Studieplan for Andrespråkspedagogikk 1: 1.-10. trinn. Kompetanse for kvalitet (30 studiepoeng) (2021–2022)

Fakta om programmet

Studiepoeng: 30

Studiets varighet: 1 år

Undervisningsspråk: Norsk

Studiested: Halden, deltid.

Innholdsfortegnelse

- Informasjon om studiet
- Hva lærer du?
- Opptak
- Oppbygging og gjennomføring
- Jobb og videre studier
- Studieplanen er godkjent og revidert
- Studiemodell

Informasjon om studiet

Studiet er en del av *Kompetanse for kvalitet, Kunnskapsdepartementets strategi for etter- og videreutdanning* og er utformet i tråd med Kunnskapsløftet. Studiet er profesjonsrettet og praksisnært og bygger på lærerens undervisningserfaring og undervisningskompetanse. Målgruppen er primært lærere i skolen.

Studentene skal gjennom studiet få innsikt i hva det vil si å være flerspråklig og å vokse opp med et førstespråk som er minoritetsspråk, og hvilken betydning det kan ha for elevenes utvikling og læring. Studentene skal utvikle grunnleggende kunnskap om to- og flerspråklig og andrespråklæring slik at de er i stand til å planlegge, gjennomføre og vurdere opplæring for språklige minoriteter etter gjeldende planer og forskrifter. Gjennom studiet skal man også utvikle en forståelse hos studentene for de ressurser og utfordringer elever med ulik kulturell og språklig bakgrunn representerer, og hvordan man i alle fag kan legge til rette for undervisningsformer som reflekterer det språklige og kulturelle mangfold.

Hva lærer du?

Studiets læringsutbytte

Kunnskap

Kandidaten har:

- kunnskap om sentrale begreper innen fagområdet flerspråklig, og ulike aspekter ved det å være flerspråklig
- grunnleggende fagteoretisk kunnskap om norsk som andrespråk

- kunnskap om det norske språket på ulike språklige nivåer og i et sammenliknende perspektiv
- kunnskap om utvikling av ordforråd i en flerspråklig kontekst
- god kjennskap til teorier om språkutvikling og språklæring i et flerspråklig perspektiv
- kunnskap om lese- og skriveutvikling på norsk som andrespråk
- kunnskap om kartlegging og vurdering av andrespråksevers språkferdigheter

Ferdigheter

Kandidaten kan:

- legge til rette for opplæring av elever som ikke har norsk som morsmål, og har et profesjonelt forhold til hvordan man samarbeider med morsmåls lærer/tospråklig faglærer
- gjøre rede for ulike trekk i det norske språket som andrespråkselever kan streve med å tilegne seg
- forutse utfordringer for elevenes andrespråksutvikling
- analysere og vurdere skjønnlitterære og faglitterære tekster i forhold til andrespråkslesere
- analysere og vurdere andrespråksevers tekster i et mellomspråksteoretisk perspektiv
- kan bruke litteratur og samtaler rundt litteratur som språkstimulering og styrking av elevenes dannelse
- delta i diskusjoner om ulike sider ved flerspråklig opplæring og undervisning

Generell kompetanse

Kandidaten kan:

- reflektere kritisk om kringkulturmøter, migrasjonsmøter og litteraturredidaktiske problemstillinger
- legge til rette for opplæring i en flerkulturell kontekst der elevene har ulike førstespråk
- reflektere over og vurdere språkets rolle i undervisning og læring i en skole preget av språklig og kulturelt mangfold
- veilede andrespråkselever i utvikling av muntlige og skriftlige ferdigheter
- forholde seg kritisk til styringsdokumenter, egen praksis og studiets pensumlitteratur
- fungere som ressursperson i et lærerkollegium når det gjelder andrespråksundervisning, samarbeid med morsmåls lærer/tospråklig faglærer og hvordan fagundervisning i sterkere grad inkluderer elever med minoritetsspråklig bakgrunn

Opptak

Bestått lærerutdanning rettet mot skole iht. kap. 14 i forskrift til opplæringslova.

Det er krav om ansettelse i undervisningsstilling i grunnskolen i studietiden.

Oppbygging og gjennomføring

Studiets oppbygging og innhold

Studiet består av to emner á 15 studiepoeng. Hvert emne går over ett semester og har avsluttende eksamen. I begge emnene står teorier om andrespråk og flerspråklig sentralt, og begge disse fagfeltene vil bli drøftet i et praksisnært og didaktisk perspektiv. I emnet *Grunnleggende andrespråkspedagogikk* tar vi for oss de grunnleggende temaene i andrespråkspedagogikk, for så å utvide og foreta en videre fordypning av temaene i emnet *Andrespråkspedagogikk fordypning*. Vi gir en nærmere presisering av temaene i den enkelte emnebeskrivelse.

Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer

Studiet er organisert som samlinger med tre fysiske samlinger à to dager i hvert semester. Samlingene vil inneholde varierte arbeidsformer; forelesninger, dialog, gruppearbeid, veiledning individuelt og i grupper, litteraturstudier, refleksjonsnotater knyttet til undervisning og egen praksis samt vurdering av elevtekster. Selvstudium utgjør en vesentlig del av studiet. HiØ benytter pr. nå Canvas som sitt digitale læringsrom, og løpende informasjon om studiet vil bli lagt ut her.

Arbeidskrav

Det er knyttet arbeidskrav til studiet som må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen. Se nærmere informasjon i den enkelte emnebeskrivelse. Studentene får veiledning og tilbakemelding knyttet til arbeidskrav. Deler av studiet er definert som veiledning, og studenten vil få tilbakemeldinger på prosjektoppgave underveis i skriveprosessen. Arbeidskrav må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Kandidatene blir vurdert både ved individuell muntlig og skriftlig eksamensform. Det benyttes bokstavkarakterer A-F i begge emnene. Se emnebeskrivelsene for mer informasjon.

Plagiatkontroll/fusk

Arbeidskrav og eksamensbesvarelser kan bli gjenstand for plagiatkontroll. Besvarelser som er helt eller delvis identiske vil ikke bli godkjent og vil anses som fusk eller forsøk på fusk. Se for øvrig [forskrift om eksamen, studierett og grader ved Høgskolen i Østfold](#).

Praksis

Ingen veiledet praksis knyttet til studiet. Praksisnære komponenter er en integrert del av studiet, og studentene må i henhold til opptakskravet undervise i grunnskolen parallelt med studiet.

Forsknings- og utviklingsarbeid

Studentene gjennomfører et forsknings- og utviklingsarbeid i forbindelse med prosjektoppgave knyttet til temaene andrespråksutvikling, lese- og/eller skriveutvikling hos minoritetsspråklige, minoritetsspråkliges faglæring eller andre temaer innenfor studiets fagfelt.

Internasjonalisering

Studiet er et ledd i internasjonalisering av den norske skolen. Kunnskap om andrespråksutvikling og flerspråklighet vil øke forståelsen for de utfordringer vi møter i en verden med økt mobilitet og internasjonalisering.

Evaluering av studiet

For å kunne tilby en aktuell og relevant utdanning av god kvalitet er vi avhengig av studentenes tilbakemeldinger. Evaluering gjennomføres i henhold til høgskolens kvalitetssystem. I tillegg vil Utdanningsdirektoratet gjennomføre egne deltakerundersøkelser.

Litteratur

Se emnebeskrivelser

Jobb og videre studier

Økt globalisering fører til at stadig flere elever i grunnskolen har en annen språkbakgrunn enn norsk. Språkets rolle i undervisning og læring i en skole preget av språklig og kulturelt mangfold blir stadig viktigere. Dette krever at skolen kan legge til rette for en tilpasset opplæring for denne elevgruppa. Studiet er en selvstendig videreutdanning for lærere, og gir faglig grunnlag for arbeid med elever som ikke har norsk som førstespråk. Læreren vil kunne bidra positivt til fag- og læringsmiljøet på skoler og trekkes inn som en ressursperson når det gjelder andrespråkundervisning.

Studieplanen er godkjent og revidert

Studieplanen er godkjent

Dekan Kjersti Berggraf Jacobsen, 2. januar 2017

Studieplanen er revidert

Studieleder Alf Rolin, 15. januar 2021

Studieplanen gjelder for

Studieåret 2021-2022.

Studieprogramansvarlig

HiØ VIDERE.
Studieleder Alf Rolin

Studiemodell

Denne studiemodellen har en ny utforming. [Fortell oss hva du synes om den](#)

Høst 2021

Obligatoriske emner

LSKAS10116
Grunnleggende andrespråkspedagogikk

15 stp

Vår 2022

Obligatoriske emner

LSKAS10219
Andrespråkspedagogikk fordypning

15 stp

LSKAS10116 Grunnleggende andrespråkspedagogikk (Høst 2021)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: HiØVIDERE

Stuedsted: Halden

Emneansvarlige: Linda Evenstad Emilsen, Ragnar Amtzen

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Absolutte forkunnskaper
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i studiet *Andrespråkspedagogikk 1: 1.-10. trinn. Kompetanse for kvalitet (30 studiepoeng)*.

Absolutte forkunnskaper

Ingen utover opptakskrav.

Undervisningssemester

1. semester (høst).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap

Studenten har

- innsikt i flerspråklighet som en ressurs på individ- og samfunnsplan
- kunnskap om sentrale begreper innen feltet flerspråklighet og ulike aspekter ved det å være flerspråklig
- grunnleggende teoretisk kunnskap om norsk som andrespråk
- kunnskap om litteratur som tematiserer migrasjon og kulturmøter
- kunnskap om hvordan litteratur virker språkstimulerende
- kunnskap om begynnende lese- og skriveutvikling på andrespråket
- kunnskap om andrespråksutvikling og mellomspråksteorier
- kunnskap om relevante læreplaner for elever med norsk som andrespråk

Ferdigheter

Studenten kan

- planlegge og gjennomføre begynnerundervisning for nyankomne elever i muntlige ferdigheter og grunnleggende lese- og skriveferdigheter på norsk
- legge til rette for god opplæring av elever som har norsk som andrespråk
- veilede andrespråks elever i lesing og skriving
- analysere og vurdere skjønnlitterære og faglige tekster med tanke på andrespråkslesere
- bruke litteratur og samtaler rundt litteratur som språkstimulering og styrking av elevenes dannelse
- kan bruke flerspråkligheten som ressurs i klasserommet
- identifisere mellomspråklige trekk i elevtekster

Generell kompetanse

Studenten

- kan delta i diskusjoner om ulike sider ved opplæring og undervisning av elever med norsk som andrespråk
- har et profesjonelt forhold til hvordan man samarbeider med morsmåls lærer/tospråklig faglærer
- kan fungere som ressursperson i et lærerkollegium når det gjelder andrespråksundervisning og hvordan fagundervisning i sterkere grad kan inkludere elever med norsk som andrespråk
- kan reflektere kritisk om kringkulturmøter, migrasjonsmøter og litteraturdidaktiske problemstillinger

Innhold

Emnet dreier seg om de grunnleggende temaene i andrespråkspedagogikk, og de sentrale temaene er: - arbeid med skjønnlitteratur i det flerkulturelle klasserommet - migrasjonslitteratur og kulturmøter - teorier om flerspråklighet i et individ- og samfunns perspektiv - teorier om språktilegnelse og mellomspråk - begynnende skriving på andrespråket - begynnende leseopplæring på andrespråket - læreplaner og styringsdokumenter i et flerkulturelt og flerspråklig perspektiv - språkbruk, språkbevaring og språkskifte hos flerspråklige

Undervisnings- og læringsformer

Emnet går over ett semester og er organisert med tre fysiske samlinger à to dager. Samlingen vil inneholde varierte arbeidsformer; forelesninger, dialog, gruppearbeid, veiledning individuelt og i grupper, litteraturstudier, refleksjonsnotater knyttet til undervisning og egen praksis samt vurdering av elevtekster. Selvstudium utgjør en vesentlig del av emnet. HiØ benytter pr. nå Canvas som sitt digitale læringsplattform, og løpende informasjon om emnet vil bli lagt ut her.

Arbeidsomfang

Det er forventet at studenten bruker om lag 400 timer i alt på dette emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Det er to arbeidskrav knyttet til emnet:

1. Presentere en teoriartikkel fra pensum for kolleger og skrive et notat som dokumenterer dette.
2. Utføre et feltarbeid knyttet til elevenes språklige ressurser

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell, muntlig eksamen med en varighet på ca. 30 minutter.

Hjelpemidler: Ingen

Karakterregel: A-F.

Sensorordning

Ekstern og intern sensor.

Evaluering av emnet

Det blir gjennomført studentevalueringer etter rutinen for kvalitetsarbeid ved Høgskolen i Østfold. I tillegg vil Utdanningsdirektoratet gjennomføre egne deltakerundersøkelser.

Litteratur

Litteraturlisten er sist oppdatert 31.05.2021

Berggreen, H., Sørland, K., Alver, V. (2012). God nok i norsk. Språk- og skriveutvikling hos elever med norsk som andrespråk. Cappelen Damm akademisk (s. 7-120) (113 s)

Bjarnø, V. & Nergård, M.E. & Aarsæther, F. (2017). Språklig mangfold og læring: didaktikk for flerspråklige klasserom. Oslo: Gyldendal akademisk.

Engen, T. O. & Kulbrandstad, L. A. (2004/2016). Tospråklighet, minoritetsspråk og minoritetsundervisning (Individuell tospråklighet, s. 23-63, Flerspråklighet på samfunnsnivå: 82-110; Tospråklighet og tenkning: 161-168, Ideologi og innlemmingsstrategier: 249-275). Oslo: Ad Notam Gyldendal. (105)

Flyman Mattsson, A & Håkansson, G. (2021). Bedømming av svenska som andrespråk. En analysmodell basert på grammatiske utviklingsstadier. Lund: Studentlitteratur AB (= 105 s)

Monsen, M. & Randen, G. T. (2017). Andrespråksdidaktikk - en innføring. Oslo: Cappelen Damm Akademisk (100 s.)

Svensen, B. A. (2021). Flerspråklighet til begeistring og besvær. Oslo: Gyldendal (200 sider)

ARTIKLER og BOKKAPITLER

Arntzen, R. & Karlsen, J. (2019). Språkressurser, språkvalg og språkskifte: En studie av tospråklige barn fra fem- til tolvårsalder. NOA norsk som andrespråk, 32-60.

Arntzen, Ragnar & Håkansson, Gisela. (2019). PT som andrespråkspedagogisk verktøy i barnehage og skole. Norsk pedagogisk tidsskrift 4/Vol. 103, 263-276.

Arntzen, R., Kvifte, B. & Hjelde, A. (2017). Andrespråkelevers møte med obligatoriske leseprøver fra småskole- til mellomtrinn. NOA norsk som andrespråk nr. 1, s. 33-62.

Bøyesen, L. (2007). Lesing og leseproblemer innen forskjellige ortografier. NOA norsk som andrespråk nr. 2, s. 32-54.

Emilsen, Linda Evenstad & Åshild Søfteland. (2018). Andrespråksanalyser av barnsspontantale. NOA norsk som andrespråk 1-2, 128-157.

Harnæs, L.A. (2019). Uttale og uttaleopplæring i norsk som andrespråk. I E. Selj & E. Ryen (red.), Med språklige minoriteter i klassen (s. 233-254). Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Holum, L.M. (2019). Organisering av opplæring for minoritetsspråklige elever. I E. Selj & E. Ryen (red.), Med språklige minoriteter i klassen (s. 255-278). Oslo: R Cappelen Damm Akademisk.

Kulbrandstad, L. (2017). Skolestart med to språk. I L. Kulbrandstad, Lesing i utvikling, (s. 181-210). Bergen: Fagbokforlaget (29 s).

Lexander, K.V. (2020). Norsk som digitalt samhandlingsspråk i fire familier med innvandrerbakgrunn – identitet og investering. Nordand 01, 4-21.

MacDonald, K. & Ryen, E. (2019). Struktur i mål språk og morsmål. I E. Selj & E. Ryen (red.): Med språklige minoriteter i klassen (s. 223-255). Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Nergård, M. (2017). Arbeid med grammatikk i det flerspråklige klasserom. I V. Bjarnø, M. E. Nergård & F. Aarsæther (red.), Språklig mangfold og læring: didaktikk for flerspråklige klasserom (s. 73-102). Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Nergård, M. (2017). Ei jente frå Damaskus, en maurisk prins og en skolegutt frå Norge. I V. Bjarnø, M.E. Nergård & F. Aarsæther (red.), Språklig mangfold og læring: didaktikk for flerspråklige klasserom (s. 203-236). Oslo: Gyldendal akademisk.

Ryen, E., Simonsen, H. G. (2015). Tidlig flerspråklighet - myter og realiteter. NOA norsk som andrespråk, 195-217.

Selj, E. (2019). Minoritetselevne, språket og skolen. I E. Selj & E. Ryen (red.), Med språklige minoriteter i klassen (s. 11-39). Oslo: R Cappelen Damm Akademisk.

Stokke, R.S. (2019). Skjønnlitteratur i flerspråklige klasserom. I E. Selj & E. Ryen (red.): Med språklige minoriteter i klassen (s. 109-131). Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Tonne, I. & Vederhus, I. (2011). Gjenklang - utforsking av poetiske identitetstekstar og lingvistisk kapital i det fleirkulturelle klasserommet. I J. Smidt m.fl. (red.) Tekst og tegn. Lesing, skriving og multimodalitet i skole og samfunn (237-254). Trondheim: Tapir akademiske forlag (17 s).

Østberg, S. (2017). Interkulturell kompetanse. I V. Bjarnø, M. E. Nergård & F. Aarsæther (red.), Språklig mangfold og læring: didaktikk for flerspråklige klasserom (s. 17-35). Oslo: Gyldendal Damm Akademisk.

Øzerk, K. (2019). Grunnleggende norsk for språklige minoriteter – Sett i lys av fagfornyelsen av Kunnskapsløftet. I E. Selj & E. Ryen (red.), Med språklige minoriteter i klassen (s. 279-296). Oslo: Cappelen Damm Akademisk.

Aarsæther, F. (2017). Flerspråklighet i forskning, læreverk og læreplaner. I V. Bjarnø, M. E. Nergård & F. Aarsæther (red.), Språklig mangfold og læring: didaktikk for flerspråklige klasserom (s. 36-72). Oslo: Gyldendal akademisk.

= ca 1050 sider

SKJØNNLITTERATUR som tematiserer migrasjon og kulturmøter eller som på annen måte er relevant for studiet: Én voksenroman og tre barne- og ungdomsbøker.

Voksenbok. Velg én av disse:

Can, Mustafa (2014): Tett inntil dagene. Oslo: Cappelen

Shakar, Zeshan (2017): Tante Ulrikkes vei. Oslo: Gyldendal.

Barne- og ungdomsbøker. Velg tre av disse:

Aisato, L. (2008): Mineto oldemødre. Oslo: Gyldendal (eller Livet – illustrert, 2019. Kagge forlag)

Haq, I. og Skandfer, E (2009). Skylappjenta. Oslo: Cappelen Damm

Roskifte, Kristin (2018): Allesammen teller. Magikon forlag

Stranger, Simon (2009): Barsakh: Emilie, Samuel og Gran Canaria. Oslo: Cappelen Damm

(eller Desom ikke finnes, 2015, Cappelen Damm)

Salinas, Veronica (2016). OG. Oslo: Cappelen Damm

Skaranger, Maria Navarro (2016). Alle utlendinger har lukka gardiner Oslo: Forlaget Oktober

Relevant læreplaner i Kunnskapsløftets fagfornyelse

- Grunnleggende norsk for språklige minoriteter

- Kartleggingsverktøy i grunnleggende norsk

- Morsmål for språklige minoriteter

NOU 2010: 7 Mangfold og mestring. Flerspråklige barn, unge og voksne i opplæringssystemet.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 31. des. 2022 02:21:34

LSKAS10219 Andrespråkspedagogikk fordypning (Vår 2022)

Fakta om emnet

Studiepoeng: 15

Ansvarlig avdeling: HiØVIDERE

Stuedsted: Halden

Emneansvarlige: Linda Evenstad Emilsen, Ragnar Amtzen

Undervisningsspråk: Norsk

Varighet: ½ år

Innholdsfortegnelse

- Emnet er tilknyttet følgende studieprogram
- Absolutte forkunnskaper
- Undervisningssemester
- Studentens læringsutbytte etter bestått emne
- Innhold
- Undervisnings- og læringsformer
- Arbeidsomfang
- Praksis
- Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen
- Eksamen
- Sensorordning
- Evaluering av emnet
- Litteratur

Emnet er tilknyttet følgende studieprogram

Obligatorisk emne i studiet Andrespråkspedagogikk 1: 1.-10. trinn. Kompetanse for kvalitet (30 studiepoeng).

Absolutte forkunnskaper

Ingen utover opptakskrav.

Undervisningssemester

2. semester (vår).

Studentens læringsutbytte etter bestått emne

Kunnskap Studenten har

- innsikt i flerspråklighet som en ressurs på individ- og samfunnsplan
- kunnskap om det norske språket på ulike språklige nivåer og i et sammenliknende perspektiv
- kunnskap om utvikling av ordforråd i en flerspråklig kontekst
- kunnskap om lese- og skriveutvikling på norsk som andrespråk
- kunnskap om kartlegging og vurdering av andrespråksevers språkferdigheter
- kunnskap om to- og flerspråklig adferd: kodeveksling, ungdomsspråk og polylinguaging
- grunnleggende kunnskap om sjangerpedagogikk

Ferdigheter Studenten kan

- bruke ulike læremidler med kritisk skjønn
- gjøre rede for ulike trekk i det norske språket som andrespråkselever kan streve med å tilegne seg
- analysere og vurdere andrespråkseverstekster i et mellom språksteoretisk perspektiv
- delta i diskusjoner om ulike sider ved flerspråklig opplæring og undervisning
- forutse utfordringer for andrespråkselever når det gjelder produktive og reseptive ferdigheter
- legge til rette for god leseopplæring for andrespråkselever med særlig vekt på forståelse, bruk av forkunnskaper og lesestrategier

Generell kompetanse Studenten kan

- legge til rette for opplæring i en flerkulturell kontekst der elevene har ulike førstespråk
- reflektere over og vurdere språkets rolle i undervisning og læring i en skole preget av språklig og kulturelt mangfold
- veilede andrespråkselever i utvikling av muntlige og skriftlige ferdigheter
- fungere som ressursperson i et lærerkollegium når det gjelder andrespråksundervisning, samarbeid med morsmåls lærer/tospråklig faglærer og hvordan fagundervisning i sterkere grad inkluderer elever med minoritetsspråklig bakgrunn

Innhold

Emnet er en utvidelse og viderefordypning av temaene i emnet Grunnleggende andrespråkpedagogikk og består av følgende temaer:

- utvikling og stimulering av ordforråd
- elevtekstanalyser
- kartlegging og vurdering av språkferdigheter
- to- og flerspråklig adferd: kodeveksling, ungdomsspråk, translinguaging
- teorier om literacy og literacies i et flerspråklig og flerkulturelt perspektiv
- videreutvikling av leseferdigheter
- videreutvikling av skrive- og tekstferdigheter
- språktypologi og kontrastive språkbeskrivelser
- sjangerpedagogikk

- arbeid med fagtekster i det flerkulturelle klasserommet.

Undervisnings- og læringsformer

Emnet går over ett semester og er organisert med trefysiskesamlinger à to dager. Samlingene vil inneholde varierte arbeidsformer; forelesninger, dialog, gruppearbeid, veiledning individuelt og i grupper, litteraturstudier, refleksjonsnotater knyttet til undervisning og egen praksis samt vurdering av elevtekster. Selvstudium utgjør en vesentlig del av emnet. HiØ benytter pr. nå Canvas som sitt digitale læringsrom, og løpende informasjon om emnet vil bli lagt ut her.

Arbeidsomfang

Det er forventet at studenten bruker om lag 400 timer i alt på dette emnet.

Praksis

Ingen veiledet praksis i emnet.

Arbeidskrav - vilkår for å avlegge eksamen

Det er knyttet to arbeidskrav til emnet som kan utføres individuelt eller to og to:

1. Presentere en analyse av en elevtekst skrevet av en andrespråkselev for medstudentene.
2. Presentere et minoritetsspråk, for eksempel arabisk, vietnamesisk, somali, persisk, polsk, med utgangspunkt i skjemmet «Språktypologi i et elevperspektiv»

Arbeidskravene må være godkjent før studenten kan fremstille seg til eksamen.

Eksamen

Individuell, skriftlig 6-timers skoleeksamen. Hjelpemidler: Ingen. Karakterregel: A-F

Sensorordning

To interne sensorer

Evaluerings av emnet

Det blir gjennomført studentevalueringer etter rutinen for kvalitetsarbeid ved Høgskolen i Østfold. I tillegg vil Utdanningsdirektoratet gjennomføre egne deltakerundersøkelser.

Litteratur

Litteraturlisten er sist oppdatert 31.05.2021

Berggreen, H., Sørland, K. & Alver, V. R. (2012). God nok i norsk. Språk- og skriveutvikling hos elever med norsk som andrespråk. Cappelen Damm akademisk. (100)

- Bjarnø, V. & Nergård, M. E. & Aarsæther, F. (2013). Språklig mangfold og læring: didaktikk for flerspråklige klasserom. Oslo: Gyldendal akademisk. (se enkeltartikler nedenfor)
- Bjerkan, K. M., Monsrud, M-B. & Thurmann-Moe, A. C. (2013). Ordforråd hos flerspråklige barn. Pedagogiske og spesialpedagogiske utfordringer. Oslo: Gyldendal (kap. 4, 5, 6 og 7 = 90 s.). (se enkeltartikler nedenfor)
- Engen, T.O. & Kulbrandstad, L.A. (2004). Tospråklighet, minoritetsspråk og minoritetsundervisning. Oslo: AdNotam Gyldendal. (170)
- Flyman Mattsson, A & Håkansson, G. (2021). Bedömning av svenska som andraspråk. En analysmodell baserad på grammatiska utvecklingsstadier. Lund: Studentlitteratur AB (50 s)
- Garcia, O., & Li Wei (2019). Transspråking. Språk, flerspråklighet og opplæring. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (169)
- Horverak, M.O., Larsen, A.S., Brujordet, M.O., Torvatn, A.C. (2020). Støttendeskriveundervisning: en sjangerpedagogisk tilnærming til skrivepedagogikk. Cappelen Damm. (130)
- Monsen, M. & Randen, G.T. (2017). Andrespråksdidaktikk - en innføring. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (50)
- Svensden, B.A. (2021). Flerspråklighet til begeistring og besvær. Oslo: Gyldendal (100 sider)
- Artikler fra bøker og tidsskrift
- Alstad, G. T. & Danbolt, A. M. V. (2018). Arbeid med gryndelitterasitet i overgangen fra barnehage til skole – fra studenters perspektiver. I A.M.V. Danbolt, G.T. Alstad & G.T. Randen (red.) Litterasitet og flerspråklighet (141-164). Bergen: Fagbokforlaget
- Arntzen, R., Andreassen, R., Kvifte, B.H., Karlsen, J. (2019). Teststrategier og motivasjon: Fire niendeklassingers erfaringer med nasjonal prøve i lesing. Nordic Journal of Literacy Research, 5(2), s. 77-99.
- Nergård, M. E. & Nicolaisen, E. (2015). Om å utforske den skjulte literacy i flerspråklige klasserom - mangfold som ressurs i undervisning. I M. Lindboe, G. T. Randen, T-A. Skrefsrud & S. Østberg (Red.), Refleksjon og relevans- språklig og kulturelt mangfold i lærerutdanningene (s. 43-63). Vallset: Oplandske Bokforlag.
- Bjarnø, V. (2017). Internett som portåpner til skriving. IV. Bjarnø, M.E. Nergård & F. Aarsæther (red.), Språklig mangfold og læring: didaktikk for flerspråklige klasserom (s. 118-146). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Bjarnø, V. (2017). Digitale verktøy i det flerspråklige klasserommet. IV. Bjarnø, M.E. Nergård & F. Aarsæther (red.), Språklig mangfold og læring: didaktikk for flerspråklige klasserom (s. 171-202). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Bøyesen, L. (2014). Betydningen av morsmålsferdigheter og sammenhengen mellom første- og andrespråket. Norsk Pedagogisk Tidsskrift nr 4., 286-297.
- Danbolt, A. M. V. (2021). Læreres oppfatninger av muntlig samhandling med flerspråklige elever i naturfagundervisning. NOA norsk som andrespråk 1, 65-82.
- Ganuzza, N. & Hedman, C. (2018). Modersmålsundervisning, läsförståelse och betyg – modermålsundervisningens roll för elevers skolresultat. Nordand 01, 4-22.
- Gujord, A.-K.H. (2013). Individuelleskilnader i andrespråklæringa: Om status og trendar i forskninga. NOA – Norsk som andrespråk 29(2), 5–36.
- Hegna, J. & Speitz (2020). PPU-studenters oppfatninger om elevenes flerspråklighet som ressurs i allefag. Norsk pedagogisk tidsskrift 1, 18-29.

Kulbrandstad, L. (2017). Å lese på andrespråket. I L. Kulbrandstad, Lesing i utvikling, (s. 275-298). Bergen: Fagbokforlaget (23 s).

Kulbrandstad, L. & Laursen, H. P. (2018). Flerspråklige elever møter skolenstekstunivers. I A.-K. H. Gujord & G. T. Randen (red.), Norsk som andrespråk – perspektiver på læring og utvikling (289-310). Oslo: Cappelen Dam m Akademisk.

Lindholm, A. (2019). Flerspråkiga eleverstextförståelse och reflektioner kring användning av lässtrategier. Nordand. Nr. 1, 69-92.

MacDonald, K. & Ryen, E. (2019). Strukturer i målspråk og morsmål. I E. Selj & E. Ryen (red.): Med språklige minoriteter i klassen. Oslo: Cappelen akademisk (s. 201-232).

Monsrud, M.B. (2013). Hvordan tilrettelegge for utvikling av ordforråd I K.M. Bjerkan, M.B. Monsrud & A.C. Thurman-Moe (red). Ordforråd hos flerspråklige barn (129-152). Oslo: Gyldendal.

Monsrud, M.B. (2013). Svake andrespråksferdigheter eller spesialpedagogiske behov. I K.M. Bjerkan, M.B. Monsrud & A.C. Thurman-Moe (red). Ordforråd hos flerspråklige barn (103-128). Oslo: Gyldendal.

Nergård, M. (2017). Inn i språkarbeid med storespråklige spørsmål i bagasjen. I V. Bjarnø, M.E. Nergård & F. Aarsæther (red.), Språklig mangfold og læring: didaktikk for flerspråklige klasserom (s. 103-117). Oslo: Gyldendal.

Randen, G.T. (2018). Norskkompetanse og multikompetanse hos flerspråklige elever. I A.M.V. Danbolt, G.T. Alstad & G.T. Randen (Red.), Litterasitet og flerspråklighet (97-122). Bergen: Fagbokforlaget

Ryen, E. & Palm, K. (2019). Kartlegging av språklige og faglige ferdigheter hos elever fra språklige minoriteter. I E. Selj & E. Ryen (Red.), Med språklige minoriteter i klassen (s. 40-53). Oslo: Cappelen Dam m Akademisk.

Schjetne, N. (2017). Narrativ struktur i fortellinger skrevet av internasjonalt adopterte barn på 5. trinn. Nordand 02, 114-133.

Schjetne, N. (2017). Grammatisketrekk og leksikalskevalg i narrative tekster skrevet av internasjonalt adopterte barn på 5. trinn. NOA norsk som andrespråk 2, 30-64.

Selj, E. (2010). Utfordringer ved narrativ tekstskrivning når norsk er andrespråk. Nordand – Nordisk tidsskrift for andrespråksforskning, 5(2), 35–59.

Selj, E. (2019). Skrivning på andrespråket. I E. Selj & E. Ryen (red.), Med språklige minoriteter i klassen (s. 152-177). Oslo: Cappelen Dam m Akademisk.

Selj, E. (2019). Å lese og arbeide med fagtekster på andrespråket. I E. Selj & E. Ryen (red.), Med språklige minoriteter i klassen (s. 178-200). Oslo: R Cappelen Dam m Akademisk.

Thurmann-Moe, A.C. (2013). Noen perspektiver på akademisk språk. I K.M. Bjerkan, M.B. Monsrud & A.C. Thurman-Moe (red). Ordforråd hos flerspråklige barn (87-102). Oslo: Gyldendal.

Thurmann-Moe, A.C. (2013). Utvikling av ordforråd i en flerspråklig kontekst. I K.M. Bjerkan, M.B. Monsrud & A.C. Thurman-Moe (red). Ordforråd hos flerspråklige barn (63-86). Oslo: Gyldendal.

Aarsæther, F. (2008). Flerspråklighet og flerspråklig praksis. I M.E. Nergård & I. Tonne. Språkdiraktikk for norsklærere (110-128). Oslo: Universitetsforlaget.

Aarsæther, F. (2017). Elevaktive arbeidsformer for andrespråksleven. I V. Bjarnø, M.E. Nergård & F. Aarsæther (red.), Språklig mangfold og læring: didaktikk for flerspråklige klasserom (s. 147-170). Oslo: Gyldendal akademisk.

= 1470 sider

RESSURSBOK

Husby, O. (2017). Innvandrernes morsmål. En ressursbok for lærere. Bergen: Fagbokforlaget.

Andre dokumenter

Læreplaner, kartlegging og veiledninger:

- Læreplan i grunnleggende norsk for språklige minoriteter
- Kartleggingsverktøy i grunnleggende norsk for språklige minoriteter
- Læreplan i morsmål for språklige minoriteter

NOU 2010: 7 Mangfold og mestring. Flerspråklige barn, unge og voksne i opplæringssystemet.

Sist hentet fra Felles Studentsystem (FS) 31. des. 2022 02:21:47